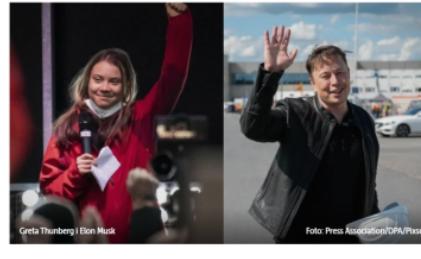


HRVATSKA PROBLEM ILI DAR?

## Greta Thunberg i Elon Musk ne srame se što su na spektru autizma: "To može biti supermoć"

Piše Magdalena Rendulić, 26. prosinac. 2021. u 22:00

4 min.



Američki Silicon Valley ih je pun. Neka od najvećih otkrića u znanosti dugujemo upravo njima, a one nastavljaju mijenjati svijet i čovječanstvo - autistične osobe su oduvijek vitalni dio društva, no njihov glas se rijetko čuje. Ipak, sve je više ljudi koji postižu nevjerojatne rezultate i koji javno govore o svojoj neurodivergentnosti poput Elona Muska i Grete Thunberg.

Kao što smo objasnili u prvom članku o Poremećaju sa spektra autizma (PSA) - to je prvenstveno poremećaj socijalne komunikacije popraćen s još nekoliko simptoma koji variraju od osobe do osobe. Autizam ne utječe na kognitivne sposobnosti i inteligenciju, štoviše, istraživanje iz 2015. godine provedeno na Sveučilištu u Edinbourghu pokazalo je da su geni koji su povezani s autizmom također vezani uz višu razinu kognitivnih sposobnosti i sposobnost rješavanja problema kod osoba koje nisu razvile poremećaj.

### VEZANI ČLACI



Ovo su naši izazovi: Evo što o autizmu kažu odrasli u spektru



Što je autizam? "Spektar usporedujem izvanzemaljcem koji je sletio na Zemlju i mora se ukloniti, iako mu često nije jasno što i zašto Zemljani rade."

**Aspergerov sindrom** koristi se kao **sinonim za "blaži" oblik autizma**. Naziv je dobio prema austrijskom znanstveniku **Hansu Aspergeru** koji je u 1940.-im godinama opisao neke od karakteristika poremećaja sa spektra autizma poput poteškoća u socijalnim interakcijama i čitanja **neverbalne komunikacije te govora tijela**. No autizam je spektar što znači da se **kod svake autistične osobe** različite karakteristike manifestiraju drugačije i različitim intenzitetom zato je nezahvalno govoriti o "jakom" ili "blagom" autizmu i neke osobe na spektru se protive takvoj kategorizaciji.

## Sve više poznatih i uspješnih ljudi progovara o svojoj neurodivergentnosti

Timeova osoba godine, čovjek koji svojim poslovanjem u tvrtkama Tesla i Space X mijenja svijet te namjerava poslati ljude na Mars - **Elon Musk**, u svibnju je **javno potvrdio da je na spektru autizma**. U jednoj od najgledanijih zabavnih emisija u SAD-u, Saturday Night Live u samom uvodu kazao je: "Čast mi je biti domaćin u Saturday Night Live. Mislim to. Ponekad kad kažem nešto, moram reći 'to mislim', tako da ljudi stvarno znaju da to mislim. To je zato što **nemam uvjek puno intonacijskih varijacija** u načinu na koji govorim... što mi kažu da čini sjajnu komediju. Zapravo većeras ulazim u povijest kao prva osoba s Aspergerovim sindromom koja vodi Saturday Night Live. Dakle, većeras **neću ostvariti puno kontakta očima** s glavackom ekipom. Ali ne brinite, prilično sam dobar u pokretanju 'čovjeka' u emocijskom modu".

Ovo javno priznanje naišlo je na brojne reakcije i kritike. Neki su mu zamjerili jer smatraju da je time pokušao "opravdati" svoje izjave i ponašanje koje smatraju neprimjerenim, no upravo su **slaba svijest o 'nepisanim' društvenim pravilima i "slijepilo" na socijalne norme** jedna od karakteristika autizma. Elon Musk je možda našao na kritike, no svakako je stavio autizam u fokus svjetske javnosti - nakon njegove izjave ljudi diljem svijeta okrenuli su se Googleu i **pretraživali što je Asperger**.

Djevojka zbog koje su pak **klimatske promjene** došle u fokus svjetske javnosti ponosna je na svoju dijagnozu i kaže da je to "supermoć".

**Greta Thunberg** otvoreno govori o svojoj neurodivergentnosti. Kaže kako zbog Aspergera ponekad odsakaće od norme, no to što je drugačija **smatra svojom supermoću**. U rujnu je u intervjuju za **The Guardian** kazala kako joj je dijagnoza bila gotovo u potpunosti pozitivno iskustvo.

"Pomogla mi je da **dobjem potporu kakvu trebam** i da **razumjem zašto sam takva kakav jesam**", kazala je.

Objasnila je i zašto je autizam za nju supermoć.

"Puno ljudi s autizmom ima **posebne interese** kojima se mogu baviti cijelu vjećnost da im ne dosadi. To je ponekad jako korisno. Autizam može biti nešto što te sputava, ali ako dodes do toga da imаш prave uvjete, da si okružena pravim ludima, **ako dobjeli akomodacije** koje su ti potrebne i osjećaš da imаш svrhu, onda **može biti nešto što ćeš iskoristiti za dobro**. Mislim da to ja sad radim", kazala je mlada aktivistica.

### NAPOMENA

S obzirom na to da neke osobe iz spektra i skrbnici osoba iz spektra preferiraju različite nazive, u želji da poštujuemo i jedne i druge, u serijalu članaka o Destigmatizaciji poremećaja sa spektra autizma smo koristili dva oblika: osobe s autizmom i autistične osobe. Oba su termina jednakovrijedna te je na osobi na koju se odnosi da odluči koji izraz joj više odgovara.

Sadržaj je nastao u sklopu projekta Poticanja novinarske izvrsnosti 2021. Agencije za elektroničke medije.